

uitgebreide schoolgids

'19-'23

VRIJE SCHOOL
De Zonnewende

ONZE GRONDSTEENSPREUK

Hier, op deze plaats
waar weide en water
licht, lucht en zonnewarmte
ons omringen
vloeien twee stromen tezamen:
De IJssel en De Zwaan
die gevend en nemend
vragend en schenkend
één willen worden,
verbinding willen scheppen tussen mensen,
open willen staan voor de Tijdgeest.

Nu, in deze tijd,
worden moedige kinderzielen
aan ons toevertrouwd
door de engelen boven ons
door de ouders om ons.

Mogen wij allen, jong en oud
in dit gebouw de mogelijkheid vinden
om in vreugde en veiligheid te groeien
zodat wij kunnen ontfouwen
het levensplan
van wie wij werkelijk willen worden,
de mensheidsontwikkeling dienend.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	4	Samenwerkingsverband IJssel-Berkel	39
Identiteit van de vrijeschool	5	Ouders en school	40
Kenmerken van de vrijeschool	7	Aannamebeleid	43
Missie, Visie en kernwaarden	9	Over onze organisatie	47
Kleuteronderwijs	14	Maatschappelijke verschijnselen	48
Periodeonderwijs	15	Duurzaamheid	49
Leerplannen	17	Sociale en fysieke Veiligheid	50
Zo leer je kinderen lezen en spellen	24	Gedragregels op school	52
Jaarfeesten	25	Schorsing en verwijdering	56
Boerderijschool	26	Vervanging bij ziekte van leerkrachten	58
Beoordeling en overdracht	28	Klachtenbeleid	58
Ondersteuning en passend onderwijs	31	Bestuur/Stichting	58

VOORWOORD

In de schoolgids van Vrije School De Zonnewende vindt u vooral inhoudelijke informatie over onze school. U krijgt hiermee een indruk van onze werkwijze en visie. Onze school is een vrije school voor kleuter- en basisonderwijs. Dit betekent dat antroposofie een belangrijk onderdeel is van onze identiteit. Onze identiteit wordt ook zichtbaar in onze manier van samenwerken. Steeds zijn we op zoek naar ruimte voor het individu in de sociale context van de school. Ruimte voor jezelf, respect voor de ruimte van een ander, dat zijn de kernkwaliteiten die we onze leerlingen graag meegeven.

Onze ouders zijn enthousiast over de leeromgeving die de school biedt: het pedagogisch klimaat, de persoonlijke aandacht voor de kinderen en de brede ontwikkeling. Ook het enthousiasme van de leerkrachten wordt genoemd als een sterk punt van onze school. Met dat enthousiasme willen we ook de komende schooljaren het onderwijs gestalte geven.

De praktische, veranderlijke informatie staan samen met de jaarkalender in de jaarlijkse schoolgids, die alle ouders van de school ieder jaar apart zullen ontvangen met actuele gegevens zoals vakantiedata, bezetting van de klassen en adressen. Overigens staat alle informatie ook op onze website (www.vrijeschooldezonnewende.nl) Hier vindt u tevens de wekelijkse nieuwsbrief, verslagen en foto's. Deze schoolgids kan de onderwijspraktijk van onze school nooit weergeven. Ons onderwijs wordt pas echt zichtbaar als u bij ons de school binnenstapt. Daartoe bent u van harte uitgenodigd. Als ouder, maar ook als belangstellende!

Ceciel Wolfkamp, directeur

September 2019

IDENTITEIT VAN DE VRIJESCHOOL

Vrije school De Zonnewende staat niet op zichzelf. Zij is een loot aan de wereldwijd vertakte stam van vrijescholen, waarvan de eerste in 1919 in Duitsland (Stuttgart) werd opgericht. Die schoolbeweging strekt zich inmiddels uit van Japan tot Hawaï en van Zweden tot Zuid-Afrika. De Zutphense vrijescholen ontstonden in 1956, drieëndertig jaar na de opening van de eerste Nederlandse vrijeschool in den Haag.

De bron van de vrijescholen ligt in het gedachtengoed van Rudolf Steiner (1861-1925). Zijn pedagogische en didactische aanwijzingen –die zijn gegeven in de jaren rondom de opening van de eerste vrijeschool in Stuttgart– beslaan een breed spectrum van het basis- en voortgezet onderwijs. Steiner formuleerde zijn aanwijzingen vrij algemeen en spoorde leraren aan die voor hun eigen situatie in te vullen en aan te passen. Het onderwijs van de hedendaagse vrijescholen laat daarom een weloverwogen combinatie zien van traditionele en eigentijdse elementen.

Het proces van ontwikkeling en vernieuwing van het Nederlandse vrijeschoolonderwijs is de laatste jaren in een stroomversnelling geraakt. Een belangrijke factor daarbij vormt de veelheid aan overheidsplannen, rond het onderwijs in het algemeen en specifiek rond vrijescholen. Onze school ziet in deze veranderingen een uitdaging om de eigen identiteit verder te profileren en te intensiveren.

Natuurlijk is onze school ook een ‘gewone’ school met leer- en ontwikkelingsmogelijkheden. Met regels en vrijheid. Met goede, fijne en minder leuke momenten. Met leraren die ook wel eens een slecht humeur hebben. En met leerlingen die af en toe te laat komen. Tegelijkertijd is het ook een heel bijzondere school. Met onderwijs aan kleuters tot 12-jarigen. Met lessen die in periodes worden gegeven. Met klassenleerkrachten die drie jaar met een klas –hún klas– meegaan. Met leerlingen die in principe niet blijven zitten en die deels hun eigen leermateriaal maken. En met veel ruimte voor kunstzinnige vakken. Toch is het zeker zo dat kinderen –na een iets langzamere cognitieve start– aan het eind van de derde klas gelijk lopen met het reguliere onderwijs.

Na de 6e klas gaan veel kinderen naar de Vrije school Zutphen Voortgezet Onderwijs. Aansluiting op het regulier voortgezet onderwijs, zoals het Eligant Lyceum of het Isendoorn College is ook goed mogelijk.

Wij maken bewuste keuzes. Over hoe het onderwijs er uit moet zien, over wat we belangrijk vinden in mensen en opvoeding. Ieder mens is voor ons een volstrekt uniek individu. De school mag en moet er aan meewerken om het unieke dat ieder mens in zich draagt naar boven te halen en te laten uitgroeien. Ieder kind krijgt bij ons de kans om zich in een gezonde sociale omgeving emotioneel, cognitief, moreel, creatief en fysiek te ontwikkelen.

Van klas één tot en met zes wordt veel van de stof gepresenteerd als 'ontwikkelingsstof'. Dit betekent dat de leerinhoud past bij de leeftijd van het kind. Zo komen bijvoorbeeld in de tweede klas de fabels en legenden aan de orde. In klas drie vertellen we de verhalen uit het Oude Testament om cultuurthema's centraal te stellen zoals: als het loslaten van oude gebruiken en de gehoorzaamheid aan de zelfgekozen nieuwe gemeenschap.

De vakken en de manier waarop we ze geven gaan uit van de mens in al haar facetten. Naast de cognitieve vakken en algemene ontwikkeling krijgen de leerlingen in alle jaren kunstzinnige vakken en handvaardigheid. Daarbij horen onder andere: muziek, toneel, schilderen, handwerken, houtbewerking en vormtekenen.

KENMERKEN VAN DE VRIJESCHOOL

We hanteren de leerstof als **ontwikkelingsstof** voor het kind. Omgaan met leerstof is voor de leerling een manier om zichzelf verder te ontwikkelen. De leerstof is een middel dat de leraar inzet; het doel is dat de leerlingen er zich aan ontwikkelen.

Daarbij is het leerstofaanbod dekkend met de **kerndoelen** en is het onderwijs gericht op het aanleren van cognitieve vaardigheden.

Ons leerplan hebben we uitgewerkt in **leerlijnen** van 4 tot 18 jaar. Ons systeem om leerlingen te volgen, te toetsen, te bespreken en te begeleiden sluit hierbij aan.

In plaats van een uitgewerkte methode, is ons onderwijs vooral gebaseerd op de **interactie tussen de leraar en de klas**. Dit binnen een in hoofdlijnen omschreven leerplan. De leraar bepaalt(en ontwikkelt zo nodig) de concrete leerstof.

De rode draad van ons onderwijs is het **periodeonderwijs**. Een belangrijk onderdeel van de dag is hiervoor bestemd. De leerlingen verdiepen zich gedurende een periode meerdere weken in hetzelfde onderwerp, zodat ze zich met de stof kunnen verbinden en er zichzelf een voorstelling van kunnen maken. Alle verschillende onderwerpen van de periodes vormen, bij elkaar genomen, een samenhangend geheel. De leerling kan zich daarbinnen gedurende de schooljaren evenwichtig ontwikkelen. Dit samenhangende geheel van periodes is in een leerplan beschreven.

We oriënteren ons op de fasen waarin **de ontwikkeling van een kind** verloopt; voor een kleuter is bijvoorbeeld de fysieke ontwikkeling nog heel fundamenteel, voor het oudere kind de ontwikkeling van een gezond ritmisch leven. Daarom ook is schoolrijpheid (leerrijpheid) voor ons belangrijk. Ook is bijvoorbeeld het tempo waarin de kinderen leren lezen en schrijven aanvankelijk wat lager dan tegenwoordig op andere scholen in ons land gebruikelijk is; we denken dat dit beter in overeenstemming is met de ontwikkelingsfasen van jonge kinderen. Vanaf klas 3 (groep 5) is dat verschil er niet meer.

Hoewel de school een basisschool is en doorlopende leerlijnen kent, spreken wij over **kleuters** als over een aparte groep. In de vrijeschool krijgen kleuters echt de tijd om kleuter te mogen zijn en zich te ontwikkelen aan het (vrije) spel. Door de kleuterleerkrachten wordt er met de groep gewerkt aan de leervoorwaarden voor taal en rekenen en aan de grove en fijne motoriek.

Een kind kan zijn of haar mogelijkheden het beste realiseren wanneer de **kennis, kunstzinnigheid en moraliteit** hand in hand gaan. Dat streven we in ons onderwijs na. Daarom hebben we ook aandacht voor **de natuur**, het jaarverloop en de jaarfeesten: daarin kan het kind de morele of religieuze dimensie van het mensenleven gaan beleven.

Klassikaal onderwijs is het uitgangspunt: de sociale dimensie is voor het kind van groot belang. Sociale veiligheid en –redzaamheid verzorgen we zo, dat daarbij ook de gemeenschap in klas en in de school beleefbaar wordt.

De ouders zijn onze gesprekspartners als het gaat om de ontwikkeling van de kinderen. We hechten aan goede informatie, gelijkwaardig overleg en duidelijke afspraken.

MISSIE, VISIE EN KERNWAARDEN

Onze school is een vrije school voor kleuter- en basisonderwijs. Dit betekent dat antroposofie een belangrijk onderdeel is van onze identiteit. Een ander belangrijk onderdeel van onze identiteit wordt zichtbaar in onze manier van samenwerken. Steeds zijn we op zoek naar ruimte voor het individu in de sociale context van de school. Ruimte voor jezelf, respect voor de ruimte van een ander, dat zijn de kernkwaliteiten die we onze leerlingen graag meegeven.

De school wil binnen haar mogelijkheden samen met directeur, leerkrachten, leerlingen en hun ouders duurzaamheid tot een kernpunt binnen de school te maken. We willen daarmee vanuit de traditionele waarden van de vrijeschool een verbinding maken naar een gezonde toekomst, voor ons allen en dus voor een gezonde planeet. Daarmee streven we dus een moderne, toekomstbestendige invulling van de antroposofie na.

De pedagogische missie van de vrijeschool is gestoeld op de gedachtegang en het mensbeeld van Rudolf Steiner. Binnen ons onderwijs wordt gebruik gemaakt van leerstof als ontwikkeling stof die zich richt op het aanspreken van de totale leerling (hoofd, hart en handen) in de verschillende leeftijdsfasen.

Onze slogan is: “Worden wie je bent”. Wij zoeken naar het wezen van ieder individu. Elk kind kan zich ontplooien naar zijn eigen mogelijkheden. Elk kind is een belofte.

Onze pedagogische kernwaarden zijn:

Aansluiten bij dit kind

Het kind met zijn specifieke en unieke mogelijkheden staat in ons onderwijs centraal. Op onze school willen we met het onderwijs en de begeleiding zoveel mogelijk aansluiten bij de ontwikkeling en belevingswereld van het kind en het onderwijs daarop afstemmen en inrichten. We maken dat nog meer specifiek door te kijken naar de essentie van ieder kind.

Praktisch

- lesstofopbouw verzorgen van kleuterklas tot en met onderbouwklassen (aansluitend bij leeftijdsfases van het kind);
- Inrichting schooljaar loopt mee met dagritme en de seizoenen; periodeonderwijs en jaarfeesten zijn daar een invulling van;
- differentiëren naar kinderen op werkvorm en niveau waarbij er aandacht is voor de individuele mogelijkheden van het kind zowel aan de ondersteuningskant als aan de meer begaafde kant.
- kinderbesprekingen in het team en met ouders in zorgteam overleggen

Ontwikkeling van het kind

We werken niet met rapporten en cijfers. We kijken naar de essentie en de ontwikkeling van het kind. Dit brengen we in beeld en bespreken dat met elkaar en met de ouders. We nemen wel de periode – en de Cito toetsen af. De uitslagen van deze toetsen worden vermeld in het getuigschrift. Voor kinderen die extra zorg nodig hebben, geven we die zorg in de vorm van gerichte extra aandacht, aangepast werk en begeleiding door deskundigen waar we nauw mee samenwerken om tot een effectieve aanpak te komen. We werken potentie- en ontwikkelingsgericht, maar er wordt ook voortdurend gecontroleerd of de leerdoelen worden gehaald.

Praktisch

- werken met jaarlijkse getuigschriften;
- extra zorg en aandacht voor kinderen die dat nodig hebben;
- verificatie van leerdoelen door notatie, kerndoelen, periodedoelen en leerstofdoelen.

Hoofd, hart en handen

In de vormgeving van het onderwijs kiezen wij voor het aanspreken van een combinatie van hoofd, hart en handen. Het gaat niet alleen om het weten, maar ook om het voelen/beleven en doen. En dat geldt voor alle onderdelen van het onderwijs.

Praktisch

- toneel en spelen, verhalen schrijven en vertellen, poëzie, ritme, grammatica en spelling nemen centrale rol in;
- veel werken met muziek, ambacht en kunst : schilderen, tekenen, boetseren en euritmie;
- variatie in leervormen, bijv. rekenen met concrete materialen, uitdagende opdrachten en leren met beweging;
- schooltuinen en werken in de natuur;
- de boerderijschool als voorbeeld waarin hoofd, hart en handen worden geïntegreerd.

Leren in context en omgeving

De lesstof is ontwikkelstof. Iedere situatie die zich aandient is materiaal om van te leren, dat kan dus een verhaal zijn, een situatie in de klas, een ervaring van een leerling, een boerderijproject, etc. Al deze situaties worden benut als leermateriaal en leerstof voor de leerlingen.

Praktisch

- werken met verhalen: voor ieder jaar staat bepaalde verhaalstof centraal;
- werken met opdrachten gerelateerd aan situaties en gebeurtenissen in de klas, op school of in de omgeving;
- werken in projecten: bijv. boerderijschoolproject, Zutphen-project voor invulling geschiedenislesstof;
- taakgericht werken: werken met taken geplaatst in een context, bijv. maak een toneelstuk vanuit de verhaalstof of spreekbeurten gerelateerd aan economische aardrijkskunde, etc.

Organisatie

Samen werken aan de school

Leerkrachten, leerlingen en ouders vormen samen een gemeenschap. We werken samen aan de school. De leerkrachten zijn primair verantwoordelijk voor het pedagogisch onderdeel van de school en ouders worden daar direct en indirect bij betrokken. De organisatie van de school is de eindverantwoordelijkheid van de directeur en daarin wordt samengewerkt met leerkrachten en ouders. Ouders participeren in diverse werkgroepen op school

Praktisch

- MR
- ouderinitiatieven
- klassenouderavonden en themaouderavonden
- kind besprekingen in ondersteunings-team overleggen

Focus, discipline en verantwoordelijkheid

Niet alles kan, en we willen niet alles! Jaarlijks stellen wij prioriteiten voor de school, zowel pedagogisch als organisatorisch. Daarbij wordt gekeken naar wat nodig is voor het heden maar ook wat nodig is voor in de toekomst. De prioriteiten van de school worden bepaald door het team en vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de MR.

Praktisch

- werken met speerpunten per jaar
- er is taakbelastingbeleid
- we houden ons aan afspraken

Professioneel : met kennis en vaardigheden

Wat we doen, doen we goed! Wij werken continue aan de ontwikkeling van onze professionaliteit, zowel in het pedagogische stuk als in de organisatie en de communicatie van de school. We leren van onze praktijk, en groeien in onze professionaliteit.

Praktisch

- studiedagen
- intervisie, coaching, maatjesmiddag en schoolvideo interactie begeleiding (SVIB)
- functionerings- en beoordelingscyclus
- externe ondersteuning waar nodig

KLEUTERONDERWIJS

Een apart onderdeel van ons leerplan wordt ingenomen door het kleuteronderwijs. We doen dit omdat kleuteronderwijs een wezenlijk andere plaats inneemt dan het overige onderwijs. Het leerproces voltrekt zich hier in het dagelijkse spel van de kleuter. Kleuterleraren geven dit spel actief vorm door ochtendspelen, zingen en het uitvoeren van ambachten, zoals brood bakken, kaarsen trekken, handwerken, enzovoort. Het gaat hier om langer spelen om beter te leren. Door het spel en de fantasie ruimte te geven ontstaat er een oplossingsgericht vertrouwen bij het jonge kind waardoor het intrinsieke leervermogen vergroot wordt.

Bij de inrichting van het kleuteronderwijs laten we ons leiden door de natuurlijke behoefte aan dag-, week- en jaarritme van het jonge kind. Herhaling geeft herkenning en herkenning geeft veiligheid en geborgenheid. Het rooster ziet er voor het gehele jaar als volgt uit:

08.30 u. opening in de kring aansluitend Ochtendspel (natuur-, cultuur- of arbeidsspel)

09.30 u. vrij spel

10.30 u. opruimen, in de kring en aansluitend gezamenlijke maaltijd

11.45 u. buiten spelen

12.15 u. opruimen en naar binnen, in de kring met sprookjes en verhalen

12.45 u. afsluiting van de ochtend

De kleuters zijn elke schooldag van 8.30 uur tot 12.45 uur op school. 's Middags zijn ze vrij. Alleen de oudste kleuters hebben op donderdag een lange dag. De vakantietijden en verlofregeeling zijn dezelfde als die van de klassen 1 t/m 6. We hebben drie kleuterklassen.

PERIODEONDERWIJS

Leerplan onderbouw

De identiteit van onze school wordt heel praktisch zichtbaar in ons leerplan. Vrijeschoolonderwijs kenmerkt zich onder andere door periodeonderwijs: door het jaar heen worden iedere ochtend projecten georganiseerd, over vakken en thema's. Natuurlijk komen taal en rekenen aan bod. Aardrijkskunde, en geschiedenis. Daarnaast echter zijn er typische vrijeschoolthema's, zoals heemkunde en ambachten, mineralogie, enzovoort.

In de uitwerking en behandeling van deze thema's neemt beweging een belangrijke plaats in. Taal en rekenen doe je niet met je hoofd, maar ook met je hart en je handen. Zo kun je het ritme van de tafels van vermenigvuldiging beleven, kun je gedichten uitbeelden in beweging en spel.

De praktische uitwerking van ons leerplan kenmerkt zich door afwisseling in cognitieve, kunstzinnige en motorische activiteiten. In het taalonderwijs betekent dit bijvoorbeeld, naast het leren van spelling en grammatica, het schrijven van verhalen en gedichten, het uitspelen van verhalen en toneelstukken, het beleven van metriek en muziek;

Door het jaar heen worden er verschillende feesten in de school gevierd. Deze zogenoemde jaarfeesten hebben hun oorsprong in oude West-Europese cultuurfeesten en sluiten aan bij de seizoenen. De vieringen geven het schooljaar daarmee een natuurlijk ritme.

De onderbouw (klas 1 t/m 6)

Nu begint het 'echte' leren: met hart en ziel. Maar ook met handen en voeten: kunstzinnig en beweeglijk. In de eerste 7 levensjaren heeft het kind zich als vanzelf met de wereld verbonden. In de loop van de onderbouw moet deze verbinding steeds opnieuw tot leven worden gewekt. De wereld is een geheel. Op school splitsen we de werkelijkheid op in vakken. Op De Zonnewende zoeken we naar het verbindende, levende geheel van de werkelijkheid: hoe kunnen we het schoolse doorbreken en zorgen dat zelfs het oefenen van bijvoorbeeld een spellingsvaardigheid een uitdaging wordt? In de leeftijd van 6-12 jaar leeft een kind met beelden waar hij graag instapt. De leerkracht is nu de opvoeder door het woord.

De leerkracht reikt het kind de werkelijkheid beeldend aan, zodat er iets te beleven valt. Hij/zij geeft vragen stellend les of geeft spannende opdrachten. Hierdoor wordt het kind gelokt om mee te gaan op ontdekkingsstocht. Het werken vanuit de wilsrichting van het kind is hier een inspirerende factor.

Tijdens het periodeonderwijs zijn er steeds bijzondere elementen die het onderwijs versterken. Sprookjes, verhalen, legenden. Zang, beweging en kunstzinnige verwerking. Tijdens vaklessen en oefeningen concentreren we ons op één thema. Rekenen, taal, gym, euritmie, schilderen, tekenen, boetsen en muziek zijn de vakken die gegeven worden.

De leerlingen blijven gedurende zes jaar bij hun leeftijdsgenoten in de klas. Doubleren komt slechts bij hoge uitzondering voor. Ons ideaal is dat een klas gedurende 3 jaar één en dezelfde klassenleerkracht heeft.

Activiteiten buiten de school

Elke klas maakt regelmatig een excursie. Vaak houdt de excursie verband met de lesstof: de bakker, de molenaar, het bos, een wandeling door de wijk, het beklimmen van een toren, etc. In klas 1 t/m 4 is jaarlijks een schoolreisje. Klas 5 en 6 gaan op kamp. Ieder jaar nemen de leerlingen van klas 5 en 6 deel aan het schoolvoetbaltoernooi.

Boerderijschool

In de vierde en de vijfde klas nemen leerlingen deel aan de boerderijschool. Zij maken bijna een heel tuinbouw-, veeteelt- en landbouw jaar mee. Ze starten als vierde klas in februari. Het project eindigt in oktober met het melken van de koeien.

Het boerderijproject wil een bijdrage leveren aan een gezond en realistisch levensgevoel van de jonge mens. Het wil de leerlingen zicht geven op de samenhang in de wereld door te laten beleven hoe de aarde, de mens en ons voedsel met elkaar verbonden zijn.

Meer zien van ons onderwijs? Kijk op www.vrijeschooldezonnnewende.nl > School In Beeld voor de foto's.

LEERPLANNEN

Kleuterschoolwerkplan

In het kleuterschoolwerkplan wordt zichtbaar gemaakt hoe in de kleuterklassen van Vrije school De Zonnewende gewerkt wordt, wat we de kleuters bieden en hoe we waarnemen in welke ontwikkelingsfase een kind zich bevindt.

We zijn trots op de manier waarop in onze kleuterklassen gewerkt wordt. We werken vanuit de interesse wereld van de kleuter. De fantasie neemt een grote plaats in. Ook vinden we het van groot belang dat elk kind écht gezien wordt met zijn eigen specifieke mogelijkheden en kwaliteiten. Bovendien is ons aanbod is zo rijk en gevarieerd dat we er steeds meer van overtuigd zijn geraakt dat de waarde van dit aanbod op alle verschillende ontwikkelingsgebieden voor iedereen zichtbaar zou moeten zijn. Lang niet voor iedereen is het mogelijk om in beeld te krijgen wat er in de vrije school kleuterklas plaatsvindt. Sommige mensen twijfelen eraan of kleuters in de vrije school kleuterklas wel genoeg leren. Iedereen weet dat er heel veel wordt gespeeld. Tijdens het zogenaamde ‘vrije spel’ mogen kinderen naar eigen inzicht, behoefte en mogelijkheden spelen en ontdekken. In dit vrije spel ontwikkelt het kind zich op een manier die past bij de kleuterleeftijd en die van ongelooflijk groot belang is. Maar dat er daarnaast ook nog een heel groot aanbod is op velerlei gebied is lang niet altijd bekend. Daarom is het kleuterschoolwerkplan opgesteld.

Leerplan onderbouw klas 1 t/m 6

De identiteit van onze school wordt heel praktisch zichtbaar in ons leerplan. Vrijeschoolonderwijs kenmerkt zich onder andere door periodeonderwijs: door het jaar heen worden iedere ochtend projecten georganiseerd, over vakken en thema's.

Natuurlijk komen taal en rekenen aan bod. Aardrijkskunde, en geschiedenis. Daarnaast echter zijn er typische vrijeschoolthema's, zoals heemkunde en ambachten, sterrenkunde, mineralogie, enzovoort.

De periodestof en de vertelstof sluiten aan bij de levensfase van het kind. Elk leerjaar heeft zijn eigen thema. De periodestof wordt ieder jaar uitgebreider. Het kind stapt steeds meer in de wereld en leert allerlei aspecten daarvan kennen.

Klas 1

Periodestof: Taal, rekenen en heemkunde

Vertelstof: sprookjes

Taal

In de belevingswereld van de eersteklasser passen bij uitstek de rijke beelden uit de klassieke volkssprookjes die centraal staan in de vertelstof. In de taalperiodes worden de letters aangeleerd. Bij het schrijven gaat de leerkracht uit van letterbeelden die vaak voortkomen uit de vertelstof. Zo ontstaat bijvoorbeeld “ de koningsletter”, de k, of de slangenletter: de s. Het schrijven is nauw verbonden met het spreken en luisteren. De motorische vaardigheden, nodig om te kunnen schrijven, worden o.a. versterkt door het vormtekenen. Ook wordt het spreken geoefend: spraakoefeningen, gedichten, kinderversjes en toneelspel. Het lezen volgt uit het schrijven. De kinderen lezen de letterbeelden en woorden van het bord en uit hun schrift. Ook lezen ze teksten van door hen gekende versjes van het bord. Eind eerste klas doen ook de leesboekjes hun intrede in de klas.

Rekenen

Voordat met het tellen en rekenen wordt begonnen, probeert de leerkracht eerst een verbinding met de getallenwereld te maken. Wat is eigenlijk één? Eén is misschien wel het grootste getal, want wat is zo bijzonder dat er maar één van is? God, de zon of... jezelf! Er wordt geteld, geordend en verdeeld met eikels of kastanjes, kralen, ballen of bonen. Er wordt geklapt en gestampt met handen en voeten. Vanuit het tellen worden ritmisch lopend de getallenreeksen van de eerste tafels van vermenigvuldiging geoefend. De Romeinse cijfers drukken het beeldkarakter van de getallen heel goed uit: $I + II = III$ sluit goed aan bij het wezen van het tellen. Romeinse cijfers vormen de brug naar de abstracte, maar veel handzamere Arabische cijfers die wij gebruiken. Het rekenen gaat net als het overige onderwijs bij voorkeur uit van het geheel, om van daaruit naar de delen te kijken. Vanuit de verschillende manieren van verdelen leren de kinderen de vier hoofdbewerkingen: optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen kennen. Dus steeds vanuit het doen naar de abstractie.

Heemkunde

Heemkunde legt de basis voor de latere aardrijkskunde, biologie en geschiedenis en bevat tevens elementen van sociale vorming en religie: het integreert deze vakken tot een geheel. In de eerste klas is heemkunde erop gericht belangstelling te wekken voor de natuur, de seizoenen, planten en dieren. Het gaat hierbij om de directe leefomgeving van de kinderen.

Tweede klas

Periodestof: Taal, rekenen en heemkunde

Vertelstof: Fabels en heiligenlegenden

Taal

Fabels en heiligenlegenden zijn de rijke bronnen van vertelstof voor de tweedeklasser. Fabels gaan over dieren die een menselijke eigenschap uitdrukken: de sluwe vos, de wijze uil, de driftige stier etc. Fabels schetsen de menselijke ziel als een schouwtoneel van strijdige animale begeerten. De kinderen herkennen daarvan iets bij zichzelf of anderen: fabels vertegenwoordigen onmiskenbaar een belangrijke kant van hun mensenziel. Maar mensen zijn niet overgeleverd aan hun driften, hun koppigheid of ijdelheid. Ze kunnen onbaatzuchtige motieven zoeken. De tweedeklasser die dat gaat ontdekken kan daar een krachtige en blijvende steun aan ontleen. Theorieën of moralistische praatjes over “het goede” helpen de kinderen niet verder. Het gaat om de levende werkelijkheid. Daarom worden de fabels in de tweede klas aangevuld met verhalen over het edele en goede dat mensen in zich hebben. Dit zijn vooral legenden over historische personen (m.n. heiligen zoals Franciscus van Assisi, Benedictus, Elisabeth van Thüringen of Christophorus), die na een innerlijke strijd grote liefde voor de schepping, de natuur, de mens en dier hebben getoond. In de taalperiodes worden met behulp van gedichtjes, ritmische oefeningen, recitatie en toneelspel het spreken en de uitspraak verder ontwikkeld. Het leren schrijven sluit aan op wat de kinderen gehoord en zelf gesproken en gereciteerd hebben. Het lopend schrift wordt aangeleerd. Het technisch lezen wordt zowel zelfstandig als in groepjes geoefend.

Rekenen

In de rekenperiodes leren de kinderen zich vrij te bewegen met de getallen door middel van de vier hoofdbewerkingen. Er wordt gerekend tot de 100. In de tweede klas worden de tafels van vermenigvuldiging geleerd en een deel daarvan geautomatiseerd. Steeds weer wordt vanuit het bewegen (het letterlijk “onder de knie krijgen”) en vanuit de beleving naar de abstractie en het oefenen toegewerkt.

Heemkunde

In de periode heemkunde worden de kinderen gestimuleerd tot een bewustere en fantasievolere verbinding met de eigen omgeving. De aandacht voor planten, dieren en jaargetijden wordt verder uitgebreid. Vaak worden de seizoenen, maanden en de klok behandeld.

Derde klas

Periodestof: Taal, rekenen, ambachten en huizenbouw

Vertelstof: Het oude testament

Taal

Verhalen uit het Oude Testament vormen de vertelstof voor de derde klas. De ontwikkelingsgeschiedenis van het Joodse volk weerspiegelt uiterlijk thema's die in de derde klasser innerlijk leven. De strijd die het Joodse volk onder de strenge rechtvaardige leiding van Jahwe moest doormaken, heeft daarom betekenis voor hen. De derdeklasser is nog volger, die soms morrend en overtredend de grenzen wil verkennen. Confrontatie met en het op proef stellen van de autoriteit is nodig om over de drempel naar een individueel bewustzijn te komen.

In de taalperiodes wordt er druk geoefend met spelling en lezen. De leestekens worden behandeld en geoefend. Ook wordt eenvoudige grammatica behandeld (zelfstandige naamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden en werkwoorden). De vulpen doet zijn intrede, vaak in een periode die het ontstaan en de ontwikkeling van het schrift behandelt. De kinderen oefenen het schrijven van verhaaltjes, aansluitend op de vertelstof. Het technisch lezen wordt zowel zelfstandig als in groepjes geoefend.

Rekenen

In de rekenperiodes gaat het vooral om het goed door oefenen en het automatiseren van het rekenen onder de 1000. Om goed zicht te krijgen op eenheden, tientallen en honderdtallen worden deze gelopen en gesprongen. Ook moeten de tafels van 1 t/m 12 worden gekend. In de derde klas komen tevens de wat moeilijker rekensommen uit het dagelijks leven aan bod, zoals rekenen met geld in winkels en het meten. Het eerste meten gaat uit van de menselijke maat: de duim, de el en de voet. De kinderen maken kennis met het positiestelstel dat gebruikt wordt voor het cijferend optellen en aftrekken.

Heemkunde

In de heemkunde wordt de voeding, kleding en huizen van de mens en de daarmee verband houdende ambachten behandeld. In de huizenbouwperiode wordt de ontwikkeling van het huis van hut tot moderne woning met tekenen en bouwen doorleefd. Vaak wordt er daadwerkelijk gemetseld, getimmerd en gebouwd.

Vierde klas

Periodestof: Taal, rekenen, aardrijkskunde en dierkunde

Vertelstof: De Edda

Taal

De vertelstof van de vierde klas heeft betrekking op de Noorse mythologie, de Edda. Daar gaan de goden roemloos ten onder. Deze spirituele en vaak humoristische verhalen beelden uit, wat destijds met de mensheid gebeurd is en nu in de kinderziel wordt herbeleefd: het gevoel verdwijnt dat je bent opgenomen in een door wijsheid geleide, beschermde wereld. Je wordt in je innerlijke beleving meer op jezelf teruggeworpen. In de taalperiodes worden o.a. eenvoudige spreekbeurten gehouden of wordt mondeling verslag gedaan van gelezen boeken. Verder is er aandacht voor het schrijven van opstellen en er wordt een begin gemaakt met het schrijven van (zaken)brieven. Er wordt een aanzet gegeven om bewust te leren omgaan met grammaticale regels. De kinderen leren woordsoorten benoemen en de trappen van vergelijking worden behandeld. Bij het begrijpend lezen worden er teksten gelezen waarover de kinderen vragen beantwoorden.

Rekenen

In de rekenperiode wordt het hoofdrekenen uitgebreid. Het cijferend vermenigvuldigen en de staartdelingen aangeleerd. Nieuw in de vierde klas zijn de breuken: van delen naar gehelen (vereenvoudigen) en van geheel naar delen. Dit gebeurt nog vrij concreet.

Bijvoorbeeld, de klas staat in een kring, die in tweeën of drieën wordt gesplitst. Nieuw is ook het schattend rekenen en het maken van redactiesommen of vraagstukjes.

Heemkunde

De heemkunde gaat nu over in aardrijkskunde, plant- en dierkunde en geschiedenis. Met aardrijkskunde komt het ingrijpen van de mens in de natuurlijke omgeving aan bod, zoals dijkbouw, ontginning en inpoldering. Met kaarttekenen, oriëntatie aan de windrichtingen en de topografie van Nederland wordt begonnen. Aan de mens- en dierkundeperiode gaat een globale behandeling van de menselijke gestalte vooraf. De dieren worden in relatie daarmee behandeld, in hun kenmerkende eenzijdigheden. De geschiedenisperiode wordt gebracht in samenhang met de aardrijkskunde en heeft vooral betrekking op de eigen woonomgeving. Het ontstaan van de stad Zutphen wordt behandeld. In deze periode zijn er vaak veel excursies.

Vijfde klas

Periodestof: Taal, rekenen, aardrijkskunde, geschiedenis en plantkunde

Vertelstof: De Griekse mythologie

Taal

In de vijfde klas vormt de mythologie van vooral de Grieken de vertelstof. Zij vertellen de lotgevallen van sterfelijke en onsterfelijke wezens, goden en godinnen, mensen, nimfen etc. De goden zijn ontmaskerd. De herinnering aan een geestelijke wereld wordt verdrongen door het abstracte denken, op de fysieke wereld gericht. Daar staat de vijfde klasser middenin. In de taalperiodes wordt veel geoefend: dictee, interpunctie, het afbreken van lettergrepen aan het eind van een regel, uitgangen van werkwoordsvormen, stijl, spreekbeurten en handschrift. Het aantal tijden van de werkwoord vervoeging wordt uitgebreid en er wordt eenvoudig redkundig ontleed. Zakenbrieven worden opgesteld, vorm en inhoud krijgen hierbij aandacht.

Rekenen

In de rekenperiodes wordt het hoofdrekenen voortgezet met hele getallen, breuken, kommagetallen en handig rekenen. De breuken worden uitgebreid met tiendelige breuken en getallen achter de komma. Ook het gedrevenen wordt bij de kommagetallen betrokken, het cijferen wordt geoefend aan grote getallen en er is aandacht voor het (praktisch) wegen en meten en uiteindelijk het metriek stelsel.

Aardrijkskunde, geschiedenis en biologie

Nederland wordt behandeld, vaak gericht op de waterhuishouding. Verder het ontstaan van handel, verkeer en bedrijvigheid in de naaste omgeving. Ook wordt de economische afhankelijkheid van landen onderling besproken, bijvoorbeeld aan de hand van een product. Het kaarttekenen krijgt meer detail en differentiatie, bijvoorbeeld in natuurkundige, topografische en economische kaarten. De topografie van Europa wordt geleerd. Bij geschiedenis worden de culturen van het Oude India (o.a. Boeddhisme), Perzië, Mesopotamië en Egypte behandeld. De kinderen maken kennis met de oorsprong van landbouw en veeteelt en met de mens en zijn religie. Bij plantkunde krijgt de klas een overzicht van het plantenrijk, gericht op de samenhang met de omgeving en vanuit de karakteristieken van planten.

Zesde klas

Periodestof: Taal, rekenen, meetkunde, mineralogie, aardrijkskunde, geschiedenis, menskunde en natuurkunde en plantkunde

Vertelstof: De Romeinse mythologie

Taal

Verhalen uit de Romeinse tijd, de daarop volgende Middeleeuwen tot en met de kruistichten, vormen de vertelstof van klas zes. Zij sluiten aan op de beleavingswereld van de 11 à 12 jarige. Het zelfbewuste individu stond immers in Rome op de voorgrond. Aan de afbakening van de rechten van de ene persoon ten opzichte van de andere werd toen voor het eerst veel aandacht besteed. De tot de verbeelding sprekende Middeleeuwen volgen op de Romeinse tijd. De taalperiodes richten zich onder meer op het grammaticaal onderscheiden van woordsoorten, zich helder kunnen uit drukken op schrift in verschillende stijlen, ook in briefvorm en het discussiëren en luisteren als sociale vaardigheid. Er wordt taal- en redekundig ontleed. De zesde klas voert ter afsluiting meestal een groot toneelstuk of een musical op.

Rekenen

In de rekenperiodes staan sommen naar aanleiding van het praktische leven centraal. Breuken en procenten worden praktisch gemaakt aan geld en bankzaken. Nieuw zijn de verhoudingstabellen en het rekenen met formules als inleiding op de algebra. In de meetkunde worden de figuren die bij het vormtekenen uit de hand werden getekend nu heel precies geconstrueerd. Al doende leren de kinderen de voornaamste eigenschappen ontdekken van cirkels, drie- en veelhoeken.

Aardrijkskunde, geschiedenis, biologie en natuurkunde

In de geschiedenisperiodes wordt vooral de vertelstof gebracht: de Romeinse cultuur, de karakteristieken van de Middeleeuwen en de opkomst van de Islam. In de periode biologie komen de gesteenten en mineralen aan bod in hun karakteristieken. Er wordt een begin gemaakt met de atmosferische verschijnselen, zoals we die terug zien in de klimaten en het weer. De periode natuurkunde begint bij de dagelijks waarneembare verschijnselen. Het zelf precies waarnemen en beschrijven van de verschijnselen met betrekking tot geluid, licht, warmte, magnetisme en elektriciteit zijn belangrijk

Vaklessen

Na de eerste pauze zijn er de vaklessen. Dat zijn natuurlijk de oefeningen taal, lezen en rekenen, maar daarnaast ook: tekenen, schilderen, gym, handvaardigheid, Engels (vanaf de eerste klas), vormtekenen, euritmie en levenskunst.

ZO LEER JE KINDEREN LEZEN EN SPELLEN

Goed lezen en spellen is een voorwaarde voor het succesvol doorlopen van het onderwijs en speelt een belangrijke rol bij de deelname aan het maatschappelijk verkeer. Het fundament wordt gelegd in het technisch lees- en spellingonderwijs in de eerste klas. Veel kinderen ervaren op dezelfde gebieden problemen. In het algemeen constateren we onvoldoende letterkennis, vastzitten aan globaal woorden, niet goed kunnen analyseren en de eerste letter vergeten. Op het gebied van lezen bestaan die problemen vaak uit te lang spellend blijven lezen en problemen met lange woorden lezen. En op het gebied van spelling betreft het moeite met opschrijven van de woorden of zinnen en met het schrijven van open- en gesloten lettergreep en andere niet-klankzuivere woorden.

In de loop der jaren is door Jose Schraven een zodanig aanpak gevonden dat de hierboven geschetste problemen worden voorkomen of gericht worden aangepakt. Zij heeft deze aanpak beschreven in de map: “Zo leren kinderen lezen en spellen”

Voor meer informatie: www.zoleerjekinderenlezenenspellen.nl

JAARFEESTEN

Het vieren van jaarfeesten is een goed gebruik op de vrijeschool. Jaarfeesten markeren traditioneel belangrijke momenten in het jaar en komen uit de feesten die al eeuwen gevierd werden vanuit kerkelijke en folkloristische traditie. Sommige feesten kent iedereen: Kerstmis, Sinterklaas, Pasen en Pinksteren. Andere, zoals het Michaëlsfeest, Driekoningen en het Sint Jansfeest zijn minder bekend.

Met de vieringen willen we bij de leerlingen een gevoel voor cultuurthema's en het ritme van de seizoenen ontwikkelen. Daarbij willen we de kern van het jaarfeest niet uit het oog verliezen maar vandaaruit het feest vormgeven. Sommige feesten vieren we heel sober.

Het Michaëlsfeest is het eerste jaarfeest van het schooljaar. Hier vieren we het einde van de zomer. Traditioneel is dit de tijd dat de laatste oogst wordt binnengehaald, voordat herfst en winter aanbreeken. Dankbaarheid voor wat de zomer gaf en moed om het duister - de korte dagen van de winter - tegemoet te treden, zijn de aanleiding om met de kinderen graan te malen of jam te maken;

de elementen te trotseren in een "moedspel" of de 'angst' te overwinnen door het kwaad tegemoet te treden als een echte Sint Michaël die de draak verslaat.

Andere feesten die we vieren: St Maarten, Adventstijd, Sint, Kerst, Driekoningen, Maria Lichtmis (alleen bij de kleuters) Palmpasen, Pasen (heel sober), Pinksteren en met het St. Jansfeest sluiten we het schooljaar af.

Overal op onze website vindt u foto's van de Jaarfeesten.

BOERDERIJSCHOOL

De 4e klas gaat vanaf februari elke vrijdag naar de boerderij 't Hulshof in Almen, tot november. Het boerderijproject is niet zomaar even gezellig een aantal ochtenden naar de boerderij gaan. We hebben hier een bepaalde bedoeling mee. Daar zit een visie achter.

In de boerderijschool willen we leren van en voor het leven. Op de boerderij ben je dicht bij de basis van het leven. Daar werken mensen met de grond en de dieren om ons te voeden.

Als je als klas een jaar lang al werkend de wisseling van de seizoenen meemaakt, word je een beetje boer. Je beleeft de kou, de warmte, de droogte en merkt dat je op een kletsnatte grond bijna niets kunt beginnen.

Een morgen op de boerderij, twintig keer per jaar, leert kinderen zichzelf kennen, leert ze samenwerken, ervaringskennis opdoen, doorbijten en geeft ze inzicht in een grotere maatschappelijke en economische samenhang.

Op de Boerderijschool werken de boeren en begeleiders vanuit de principes van het Ervaringsleren. Ze kijken naar hun intuïties in het werken met de kinderen. Daaruit zijn in de loop der jaren ontdekkingen ontstaan die deze boerderijschool zo haar eigen kleur hebben gegeven.

Enkele ervaringen

Nathalie, 'boerin', over het Thema Handel, winkel en boekhouding

"Succes van vandaag was het berekenen van de hoeveelheid geoogste groente. Toen alles geoogst was hebben wij de groente uitgestald in kratjes. Daarna had N een soort formulier gemaakt om uit te kunnen rekenen hoe veel de groente waard zou zijn op de markt. Ze moesten de groente wegen, kregen dan de inkoopprijs (van groothandel prijslijst) en moesten daar 50% boven op calculeren om de verkoopprijs te berekenen. In totaal €136.00! Veel verbaasde kinderen. Het idee om de groente te verkopen begint te groeien."

Ervaringen van leerlingen

"Ik vond het fijn om in de tuintjes te werken. Daar ben je eigenlijk je eigen eten aan het maken. Ik vond het ook leuk om de koeien te voeren, want dat is gewoon heel leuk. Ik heb in de tuintjes wel heel veel geleerd over wat je wel of niet kan eten en wat gewoon onkruid is."

"Het leukste vond ik de kalfjes, je mocht ze aaien en je mocht bij ze in het hok. Wat ik niet leuk vond was het wieden en schoffelen. Ik heb geleerd dat je dieren goed moet verzorgen en dat een boer heel vroeg moet opstaan, elke dag weer. Het werken op de boerderij maakte mij blij en erg moe."

BEOORDELING EN OVERDRACHT

De ontwikkeling van het kind is meer dan een rapport

Onze school gaat ervan uit dat het geven van onderwijs meer is dan het aandragen en overbrengen van kennis. In feite 'bemoeit' de school zich met de opvoeding van het kind. Daarom is een goede afstemming tussen school en ouders noodzakelijk. Die afstemming kan alleen maar goed verlopen als sprake is van wederzijds respect, openheid en vertrouwen. Zoiets vraagt inzet van beide partijen en een regelmatig contact. Vanuit school doen we ons best om de ouders zo goed mogelijk te informeren. Zodra de leerkracht iets bijzonders opmerkt aan een kind, neemt hij/zij contact op met thuis. Ouders zijn altijd vrij om een afspraak met de leerkracht te maken.

Wij werken niet alleen met rapporten en cijfers. We vinden het belangrijk dat de hele praktijk van ons onderwijs zichtbaar wordt in de rapportages die we ouders en leerlingen geven. Daarom worden eventuele cijfers of de toekenning van niveaus altijd in een context van algemene ontwikkeling van het kind en de klas geplaatst. De rapportage als geheel wordt uitgereikt als getuigschrift.

Toetsen

Evaluatie is een onmisbaar onderdeel van het leerproces. Daarom gebruiken wij toetsinstrumenten die leervordingen op een objectieve, betrouwbare verantwoorde manier meetbaar maken. Vanaf klas 1 t/m 6 wordt twee maal per jaar getoetst met landelijk genormeerde valide toetsen voor lezen, spellingsvaardigheden en rekenen (Cito). Vanaf klas 4 komen daar de Citotoetsen voor begrijpend lezen bij. Met de Wet op de Referentieniveaus worden de toetsuitslagen niet meer gekoppeld aan het landelijke gemiddelde. Zij zullen dan gekoppeld worden aan leerstandaarden van de minister (fundamentele en streefniveaus). De resultaten en bevindingen worden besproken en vastgelegd in het leerlingvolgsysteem en eventueel wordt een ondersteuningstraject bepaald.

Na afloop van de meeste periodes wordt ook een toets gemaakt. Deze worden door de leerkracht opgesteld.

De ontwikkeling van de leerling wordt verder nog gevolgd via:

- Gesprekken met de IB-ers in de verschillende zorgperiodes
- Kinder- en klassenbespreking in de teamvergadering
- Bespreking van toetsresultaten en schooloverzicht in de teamvergadering Observatieformulier voor kleuters
- Schoolrijpheidsonderzoek in het laatste kleuterjaar
- Schoolpsychologisch onderzoek via de schoolbegeleidingsdienst of ons samenwerkingsverband (WSNS)

Getuigschriften

Vanaf klas 1 krijgt de leerling aan het eind van het jaar een getuigschrift. Dit getuigschrift bevat een beschrijving van de leerling, een spreuk, een mooie illustratie, toetsresultaten en een jaar-overzicht.

We gebruiken het getuigschrift tevens als uitgangspunt voor de gesprekken tussen ouders en leerkracht. Onder andere in de 15 minutengesprekken die twee keer per jaar worden gehouden.

Onderwijskundig rapport

Aan het eind van de schooltijd of bij vroegtijdig verlaten van de school wordt een onderwijskundig rapport opgesteld ten behoeve van de ontvangende school. Het rapport voor het V.O. wordt in overleg met de ouders ingevuld.

Vervolgonderwijs

De vrijeschool biedt onderwijs aan van kleuterleeftijd tot en met de middelbare school. Dit onderwijs heeft een zogenoemde doorlopende leerlijn. Dat maakt doorstroom naar een vrijeschool voor voortgezet onderwijs gebruikelijk, maar niet vanzelfsprekend. De aansluiting en het contact met andere scholen voor voortgezet onderwijs zijn uitstekend. In het najaar wordt op onze school een voorlichtingsbijeenkomst gegeven door leerkrachten van de bovenbouw. De keuze voor het voortgezet onderwijs wordt met de ouders zorgvuldig doorgesproken. Ook met andere scholen voor voortgezet onderwijs binnen de gemeente Zutphen en regio onderhouden wij goede contacten. Er is een convenant opgesteld tussen PO en VO scholen waarin afspraken zijn gemaakt over de overdracht van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs.

Aan het eind van de schoolloopbaan wordt van iedere leerling, naast het getuigschrift, voor het vervolgonderwijs ook een onderwijskundig rapport ingevuld.

ONDERSTEUNING EN PASSEND ONDERWIJS

Iedere leerling heeft een eigen opdracht in het leven. Ook op school gaat dit voor de een meer vanzelf dan voor een ander.

Daar waar het niet zo vanzelf gaat zetten we extra ondersteuning in rondom de leerling en de leerkracht.

Als dit nodig is, is er contact tussen de leerkracht en de Intern begeleider om te bekijken welke stappen gezet moeten worden. De ouders / verzorgers worden door de leerkracht op de hoogte gebracht van wat hij/zij signaleert en als er ondersteuning nodig is en betrokken bij de gesprekken die nodig zijn.

Bij het inrichten van deze zorgroute zijn de volgende uitgangspunten richtinggevend:

- We richten ons onderwijs in op basis van leeftijdsgebonden groepen. In principe blijft elke leerling gedurende zijn schoolloopbaan in deze groep. Door deze inrichting kunnen we het leerstofaanbod laten aansluiten bij de ontwikkelingsfase waarin zich de kinderen van die groep bevinden.
- Vanuit deze klassikale benadering, streven we ernaar zo veel mogelijk te differentiëren en tegemoet te komen aan de verschillende onderwijsbehoeften van de kinderen.
- In ons onderwijs en in het bieden van extra ondersteuning, streven we ernaar alle aanwezige potenties van de kinderen te ontwikkelen. We oriënteren ons op het gehele kind. Dus niet alleen op de cognitieve vaardigheden.
- De ontwikkeling van hoofd, hart en handen staat centraal.

Voor de leraar is het van belang om de leerlingen goed te kennen. Hoe verloopt het ontwikkelingsproces? Wat is het niveau? Wat zijn de kenmerken en de onderwijsbehoeften van de leerlingen? De noodzakelijke ondersteuning wordt hierop afgestemd. Deze ondersteuning / begeleiding kan gericht zijn op leerlingen die wat minder kunnen, maar ook op leerlingen die wat meer kunnen. De leraar is de centrale figuur bij de ondersteuning en begeleiding in de klas van leerlingen en het contact met de ouders/verzorgers. De Intern Begeleider heeft een coördinerende taak.

Om het ontwikkelingsproces te volgen hanteren we de Cito toetsen. De scores en grafieken zijn te vinden in ParnasSys, ons leerlingvolgsysteem.

De ontwikkeling van hoofd hart en handen en de vrijeschool specifieke vakken volgen wij in Volglijn, een specifiek vrijeschool leerlingvolgsysteem.

Ondersteuningsplan

De school heeft een Ondersteuningsplan. In dit plan staat beschreven hoe de ondersteuning en begeleiding in en rondom de school is georganiseerd en de cyclus die we doorlopen in een schooljaar als het gaat om begeleiden en volgen van leerlingen met een ondersteuningsvraag. Ook wordt beschreven hoe ons zorgsysteem past in de “1-zorgroute” van Samenwerkingsverband (SWV) Passend Onderwijs IJssel Berkel. Voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben kan een arrangement aangevraagd worden bij dit SWV.

Schoolondersteuningsprofiel

Dit profiel ondersteunt in de eerste plaats het antwoord op de vraag of een school kan voldoen aan de onderwijsbehoefte van een leerling. Op basis van het profiel wordt in algemeenheid duidelijk wat de school wel of niet voor een kind kan betekenen. Het schoolondersteuningsprofiel is daarmee ook een middel in de communicatie met ouders. Ten tweede ondersteunt het schoolondersteuningsprofiel het professionaliseringsbeleid van scholen. In dit document staat namelijk beschreven waar de school staat en wat de ontwikkelpunten zijn. In het schoolplan is te lezen hoe hier in de komende jaren aan wordt gewerkt. Bovendien geeft het ook de ambities van de school weer als het gaat om extra ondersteuningsmogelijkheden. Tot slot is het voor het samenwerkingsverband relevant om te weten in hoeverre scholen voldoen aan het afgesproken niveau van basisondersteuning. Dit document is daarmee ook een belangrijk instrument voor monitoring (zie verder beleidsstuk Schoolondersteuningsprofiel)

Het schoolondersteuningsprofiel speelt een rol bij de toelating van kinderen (zie Aannamebeleid).

Passend Onderwijs

Op onze school geven we passend onderwijs: Onderwijs dat is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Bij iedere aanmelding van een kind wordt gekeken of er een ondersteuningsvraag is en of de school hierop kan afstemmen.

Het schoolondersteuningsprofiel speelt een rol bij de toelating van kinderen (zie Aannamebeleid).

Bij een specifieke ondersteuningsbehoefte wordt het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs gevraagd mee te kijken.

Passend onderwijs krijgt ook gestalte in de klas. Onze leraren stemmen het handelen af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ze werken handelingsgericht volgens een zorgstroomschema (zie Ondersteuningsplan). Handelingsgericht werken (HGW) betekent dat er bij een leerling met een ondersteuningsvraag gekeken wordt naar de meewerkende en beperkende factoren van elke leerling en er wordt gezocht naar handelingsgerichte oplossingen.

De leerkracht van de betreffende klas noteert deze onderwijsbehoeften in het groepsoverzicht en vult ze aan met de meewerkende en beperkende factoren van elke leerling. Uit dit groepsoverzicht maakt de leerkracht voor elke periode- en vakles een groepsplan. In dit groepsplan wordt onderscheidt gemaakt tussen de verschillende niveaus van de leerlingen en worden leerlingen geclusterd op instructiebehoeften en ondersteuningsbehoeften. Deze groepsplannen worden 2x per jaar geëvalueerd en aangepast.

Eigen leerlijn

Leerlingen waarvan vaststaat dat ze maximaal het eindniveau van klas 4 halen (en dus de doelen van klas 6 niet zullen realiseren) krijgen een ontwikkelingsperspectief (OPP). Het OPP wordt opgesteld op basis van meer dan een jaar achterstand op een van de vier hoofdvakgebieden rekenen, technisch lezen, begrijpend lezen of spelling. Het OPP bevat de einddoelen en tussendoelen per vak en het VO-perspectief (eventuele later vast te stellen). Daarnaast wordt verwezen naar een groepsplan waarin concreter staat hoe de leraar de doelen gaat realiseren. Een OPP wordt twee keer per jaar geëvalueerd door de IB-er, leraar, en de ouders. In beginsel proberen we OPP's te voorkomen door het lesgeven vroegtijdig aan te passen aan de onderwijsbehoeften van het kind. Door het intensiveren van het aanbod, de tijd en/of de instructie proberen we leerlingen bij de groep te houden. Lukt dat niet dan krijgt de leerling een OPP en daarmee een eigen leerlijn.

Beleid meer begaafde leerlingen (hoogbegaafden)

Sinds een aantal jaar krijgen leerlingen die het nodig hebben extra uitdaging in een projectklas. Afhankelijk van de leeftijd werken ze een of twee lesuren per week aan speciale opdrachten onder begeleiding van de coördinator hoogbegaafdheid. Op deze manier hebben zij de mogelijkheid om met gelijkgestemden samen te werken. Daarnaast leren de kinderen hier vaardigheden die zij door hun hoogbegaafdheid niet automatisch in de klas eigen maken en is er aandacht voor het leren leren.

Ook in de klassen houden de leraren rekening met meer en hoogbegaafde leerlingen. Op het groepsplan staat vermeld wat deze kinderen aan extra stof aangeboden krijgen. Daarbij gaat het niet zozeer om 'meer van hetzelfde' als wel om stof met een (uitdagende) meerwaarde voor deze kinderen.

Meer hierover vindt u in het Beleidsplan Hoogbegaafdheid (onderwijs > documenten)

Afsluiting en beoordeling

De zorg en begeleiding blijven een voortdurend punt van aandacht en worden aangepast aan de ontwikkelingen die vanuit de inspectie vereist zijn. Daarnaast is er sprake van een positieve spiegeling en beoordeling en het stimuleren van de ontwikkeling. De sterke kanten van het kind worden gestimuleerd, tekortkomingen worden uitdagingen, alles naar de individuele maat van het kind.

Dit wordt altijd in samenhang gezien met het aan de leeftijd gebonden ontwikkelingsbeeld.

Doubleren komt alleen voor als een leerling daardoor beter aansluit bij de sociaal emotionele ontwikkelingsfase van de klas waar het instroomt. Er wordt blijvend gezocht naar passende vormen van beoordeling, die de kinderen dichterbij zichzelf brengen.

In het jaarlijkse getuigschrift wordt dit alles in beelden verwoord. Het getuigschrift is positief, zelfvertrouwen bevestigend en stimulerend voor het kind. In het eerste deel wordt een beeld voor het kind beschreven. In het tweede deel vindt de omschrijving plaats van de persoonlijkheid zoals die in de klas naar voren komt. Ten slotte in het laatste deel worden de resultaten zo concreet mogelijk weergegeven. Bij spanning tussen reguliere toets gegevens en stimulerende spiegeling wordt het zelfvertrouwen bij het kind zo goed mogelijk bevestigd. Waar het niveau van het kind niet meer aansluit bij dat van de klas wordt in samenspraak met de ouders een eigen leerlijn (OPP) opgesteld wat kan betekenen dat het klassikale eindniveau aan het einde van klas 6 niet gehaald wordt.

Klassen- en kinderbesprekingen

Doel is het waarnemen van ontwikkelingsvragen van een klas en en/of van individuele leerlingen. Deze besprekingen worden ondersteund door de mensbeeldstudie en er wordt gewerkt met een Handelings Gericht Werken model waarbij wordt gestreefd om potenties te stimuleren en belemmeringen te overwinnen.

De uitkomst van deze besprekingen wordt vertaald in een groepsplan en er is een zorgvuldige terugkoppeling naar de onderwijspraktijk.

Klassen - en kinderbesprekingen en besprekingen over de vorderingen zijn vaste agendapunten van de pedagogische vergadering.

School Video Interactie Begeleiding

School Video Interactie begeleiding (SVIB) is één van de begeleidingsmethodieken die onze school kan hanteren om het onderwijs zo goed mogelijk af te stemmen op de leerlingen. Deze methodiek wordt voornamelijk ingezet om leraren te ondersteunen bij hun onderwijstaak. Deze begeleiding wordt zowel ingezet bij vragen rondom leerlingenzorg, als bij vragen rondom onderwijsvernieuwing.

Indien deze begeleiding wordt ingezet bij specifieke begeleidingsvragen van één of meer leerlingen, dan worden de ouders/verzorgers hiervan in kennis gesteld en om toestemming gevraagd.

De grenzen van de zorg en/of onderwijsondersteuning in onze school

Het is mogelijk dat er zich, ondanks intensieve begeleiding door de school, voor een leerling en / of de school onoplosbare problemen voordoen. Interne beoordeling van de verschillende overwegingen kunnen een rol spelen bij de verwijzing naar ander onderwijs. Deze overwegingen kunnen zijn :

- Binnen de mogelijkheden van de zorgstructuur van de school kan niet de hulp geboden worden in het realiseren van de noodzakelijke verzorging en/of onderwijs en/of behandeling.
- Verstoring van de rust en de veiligheid in de school.
- Een leerling kan zich onvoldoende aan de regels en de afspraken, die er op school zijn, houden. Bijvoorbeeld als er sprake is van voortdurend storend en agressief gedrag waardoor leerkrachten, leerlingen en de schoolleiding overmatig belast worden waardoor er voor de school veelvuldig onoplosbare problemen zijn.
- Er is sprake van een verstoring van het leerproces van betreffende leerling of klasgenootjes.
- Door het spreken en / of het handelen van ouders / verzorgers komt de de grondslag of werkwijze van de school in het gedrang.

Van genomen maatregelen of beslissingen worden ouders/verzorgers, in overleg op de hoogte gesteld door de directeur en/of Intern Begeleider. Indien er sprake is van verwijzing naar ander onderwijs is de directeur de eindverantwoordelijke en zal de school, het proces naar ander onderwijs begeleiden. Als het nodig is kan het Samenweringsverband bij dit proces betrokken worden.

Indien er sprake is van disciplinaire maatregelen zoals bv. ontzegging van de toegang tot de school, tijdelijke verwijdering, schorsing dan wel verwijdering hanteert de school daarvoor een vastgestelde procedure. De directeur zal in overleg met de bestuurder van de Stichting vrijescholen Noord Oost Nederland in Zutphen, de procedure die hiervoor is opgesteld (zie Wet Primair Onderwijs) volgen en hanteren.

De leerplichtambtenaar, van de gemeente waar de leerling woont, wordt van een disciplinaire maatregel in kennis gesteld.

Dyslexieprotocol

Bij het volgen van de taalontwikkeling van leerlingen hanteert de school ook, als onderdeel van het Leerling Volgstelsel, een Dyslexieprotocol vanaf de kleuterklas. Hierdoor kan dyslexie worden gesignaleerd en indien noodzakelijk met extra hulp worden begeleidt. Als er duidelijke aanwijzingen zijn bij de verschillende stappen die gezet zijn volgens het Dyslexieprotocol, van ernstige dyslexie, wordt in overleg met de ouders, gestart met een gerichtere aanpak. Ouders kunnen dan vervolgens met het door de school verzorgde dossier bij hun zorgverzekeraar een beroep doen op de dyslexiebehandeling in het basispakket. Omdat de aanpak van ernstige dyslexie een zaak met een lange adem is, is de samenwerking tussen school en thuis belangrijk. In ieder geval is het belangrijk dat het kind gemotiveerd raakt voor lezen en spelling. In belang van het vroegtijdig signaleren is het belangrijk dat ouders bij aanmelding de school, de kleuterjuf en/of leerkracht informeren over eventuele (erfelijke) aanleg voor dyslexie bij hun kind.

De opbouw van het taal- en leesonderwijs op de vrijeschool is anders dan in het reguliere basisonderwijs. Het voortraject ziet er daardoor anders uit en duurt langer. Op grond daarvan is een leerling die in aanmerking komt voor een buitenschools dyslexieonderzoek doorgaans wat ouder dan in het reguliere onderwijs. Ouders die hun kind aanmelden op school moeten rekening houden met dit verschil.

Vergoedingsregeling van dyslexiezorg

De aanpak van ernstige dyslexie gaat gepaard met ingewikkelde regelingen. Dat komt omdat dyslexie aan de ene kant een probleem is dat zich grotendeels afspeelt in het onderwijs. Maar aan de andere kant wordt dyslexie gezien als stoornis met een neurobiologische achtergrond. Hieruit is een regeling ontstaan waarbij de behandeling van dyslexie vergoed kan worden door de zorgverzekeraar.

De regeling is zo opgezet dat in 2013 alle kinderen in het basisonderwijs die 7 jaar of ouder zijn, voor vergoeding van ernstige dyslexiezorg in aanmerking komen. Om dit te bereiken is de leeftijdsgrens tot waar vergoeding mogelijk is verhoogd. Ouders kunnen aanspraak maken op vergoeding als de dyslexiezorg vóór de 13e verjaardag van hun kind aanvangt.

Eisen voor vergoede diagnostiek en behandeling:

- De zorg start op de leeftijd van 7 jaar of ouder.
- Een intensief voortraject is verplicht, waarbij achterstanden tijdig zijn gesignaleerd en er vervolgens planmatige intensieve hulp is gegeven.
- Er moet sprake zijn van enkelvoudige en ernstige dyslexie. Dus als het gaat om milde dyslexie of als er naast de dyslexie ook gedrags- of andere leerproblemen zijn dan komt het kind niet in aanmerking voor vergoede behandeling.

Het voortraject

De vrijeschool heeft haar eigen leesmethode en kan deze ook aanhouden. Vanaf het moment echter dat er sprake is van uitval in het proces van het leren lezen, dan is het noodzakelijk om in het daarop volgende oefentraject gebruik te maken van effectieve leesmethodes en goedgekeurd oefenmateriaal voor lezen en spelling.

Onderzoek naar dyslexie

Verskillende onderzoeksbureaus uit onze regio's kunnen onderzoeken doen naar dyslexie en bieden van begeleiding en/of behandelingen aan. Het aanbod op dit gebied bestaat uit:

- Diagnostiek van dyslexie, vergoed door de zorgverzekering;
- Behandeling van enkelvoudige ernstige dyslexie, vergoed door de zorgverzekering.

Ouders en school

De vergoeding verloopt via de verzekering van de ouders dus zij melden hun kind aan. De school levert bij de aanvraag een dossier in. Het onderzoeksbureau en de gemeente beoordelen het dossier op de verplichte eisen. Wanneer aan de eisen wordt voldaan, doet het onderzoeksbureau een onderzoek dat wordt vergoed door de verzekering. Wanneer niet aan de eisen wordt voldaan, stuurt het onderzoeksbureau het dossier terug aan de school met een korte motivatie van afwijzing en eventueel adviezen voor wat er nog nodig is om in aanmerking te komen voor behandeling.

De behandeling

Wanneer uit het onderzoek blijkt dat er sprake is van ernstige enkelvoudige dyslexie, dan kan de behandeling starten. Deze behandelaars zijn professionals op het gebied van de remedial teaching en hebben een speciale dyslexie opleiding gevolgd, werken volgens een vastgestelde methode en werken samen met de school. Wekelijks werkt de behandelaar met het kind, en op school en thuis wordt daarnaast gericht geoefend. De zorgverzekeraar van de ouders van het kind vergoedt de behandeling. Een behandeling duurt tussen de 12 maanden en 18 maanden.

Informatie

Op school kunt u met uw vragen en voor inzage in het dyslexieprotocol terecht bij de Intern Begeleider.

Voor meer informatie: www.masterplandyslexie.nl en www.steunpunt dyslexie.nl.

SAMENWERKINGSVERBAND IJSSEL-BERKEL

Ondersteuningsteam

Soms heeft de school zelf niet voldoende mogelijkheden om de situatie van uw kind echt te verbeteren. De school kan dan, na overleg met de ouders/verzorgers, hulp inschakelen van een Ondersteuningsteam vanuit het Samenwerkingsverband Passend onderwijs IJssel-Berkel. Diverse deskundigen kunnen met hun specifieke kennis een bredere kijk geven op de ontwikkeling van het kind en op wat er nodig is aan ondersteuning. Het Ondersteuningsteam komt op school voor een bespreking waar de ouders / verzorgers altijd bij aanwezig zijn. Afhankelijk van de vraag bestaat dit team uit de leerkracht, de intern begeleider, een onderwijscoach van het samenwerkingsverband, een jeugdverpleegkundige van de GGD en de schakelfunctionaris maatschappelijk werker. Zij kunnen soms zelf gerichte hulp bieden of zij kunnen u en uw kind begeleiden naar andere hulp. Voor meer informatie: www.ijsselberkel.nl

ouders en school

De ouders van onze school zijn heel actief - hun bijdrage is onmisbaar. We stellen deze bijdrage dan ook zeer op prijs.

Ouders kunnen hun bijdragen leveren op klas- of op schoolniveau. Voorbeelden van ouderbetrokkenheid op klasniveau:

- klassenouderschap
- incidentele hulp bij jaarfeesten of uitstapjes hulp bij toneeluitvoeringen
- luizen pluizen

Voorbeelden van ouderbetrokkenheid op schoolniveau:

- Deelname tuingroep
- Organiseren Lentemarkt
- Deelname aan de Medezeggenschapsraad (MR)

Ouderavonden

In iedere klas worden jaarlijks twee ouderavonden gehouden. Op de ouderavond worden ouders bijgepraat over het leerplan en 'hoe het gaat' in de klas. Daarnaast wordt de ouderavond vaak ingevuld met een activiteit of oefening. Dit biedt ouders de gelegenheid om zelf te ervaren en beleven wat het kind doet in de klas.

Oudergesprekken

Elke leerkracht spreekt minimaal tweemaal per jaar in zogenoemde vijftienminuten gesprekken met de ouders en vaker als dat nodig is. Bij problemen of vragen, stellen we het bijzonder op prijs als u direct aan de bel trekt.

Klassenouders

Bij de organisatie rondom jaar- en schoolfeesten en toneel- en ouderavonden voor een klas hebben klassenouders een ondersteunende taak.

De klassenleerkracht bespreekt met deze ouders zijn/haar wensen en werkt ze met hen verder uit, waarna de klassenouders desgewenst andere ouders inschakelen.

Samenwerking

De organisatie van de school is de eindverantwoordelijkheid van de directeur, maar daarin wordt samengewerkt met leerkrachten en ouders. Onze school gaat ervan uit dat het geven van onderwijs meer is dan het aandragen en overbrengen van kennis. In feite 'bemoeit' de school zich met de opvoeding van het kind. Daarom is een goede afstemming tussen school en ouders noodzakelijk. Die afstemming kan alleen maar goed verlopen als sprake is van wederzijds respect, openheid en vertrouwen. Zoiets vraagt inzet van beide partijen en een regelmatig contact. Vanuit school doen we ons best om de ouders zo goed mogelijk te informeren. Zodra de leerkracht iets bijzonders opmerkt aan een kind, neemt hij/zij contact op met thuis. Ouders zijn altijd vrij om een afspraak met de leerkracht te maken.

Medezeggenschapsraad (MR)

Elke school heeft een medezeggenschapsraad (MR). Dit is geregeld in de wet. De medezeggenschapsraad bestaat uit ouders en leraren. De leden van deze MR zijn namens alle ouders van de school gesprekspartner van de schoolleiding. Voor de benoeming van leden van de MR worden verkiezingen georganiseerd.

De MR is bevoegd om de schoolleiding voorstellen te doen over 'alle aangelegenheden betreffende de school'. Zij heeft dus een brede adviserende functie. Er staan in de wet onderwerpen genoemd waarover de MR expliciet om advies en/of instemming gevraagd moet worden. De MR-leden zijn in het bezit van de wetsteksten en van het statuut en reglement van de MR van onze school. MR-leden kunnen een opleiding volgen om hun taken goed te kunnen uitoefenen.

Ouderbijdrage

De overheid verstrekt de school een subsidie waar primair onderwijs voor geboden moet worden.

Hier zijn scherpe regels voor. Deze basisvoorziening is voor alle scholen gelijk. Indien een school meer wenst te bieden, zullen de extra kosten door de school zelf gedragen moeten worden. Wij willen vrijeschoolonderwijs bieden dat meer omvat dan de overheid als norm vergoedt. Dit kost extra geld. Om deze kosten te kunnen dragen zijn extra inkomsten noodzakelijk. De school doet daarom ook dan ook ieder jaar een dringend beroep op ouders voor een financiële bijdrage. Deze bijdrage is altijd vrijwillig.

Wat wordt er met die vrijwillige ouderbijdrage gedaan?

Die extra kosten bestaan uit bijvoorbeeld de vakken tuinbouw, handwerken en handvaardigheid, de bekostiging van de zaal (denk ook aan schoonmaak en verwarming hiervan), verbruiksmateriaal van natuurlijke materialen, zoals bijenwas krijtjes, stockmarverf, haren penselen, houten meubilair, echte wol en katoen bij handwerken, transparantpapier etc. Dat is duurder dan “regulier” materiaal, maar wij vinden het belangrijk dat kinderen werken met natuurlijk materiaal. Ook het vieren van de jaarfeesten kost (extra) geld.

Dan is er nog de specifieke vrijeschoolse nascholing zoals de zomercursus waarin de leerkrachten zich een week lang voorbereiden op het nieuwe leerjaar en de stof die daarbij hoort, of de Lerarenconferentie, waar vrijeschool leerkrachten uit heel Nederland tezamen komen. Dat zijn allemaal voorbeelden van extra kosten die je hebt om de kwaliteit van het vrijeschoolonderwijs te onderhouden en die maar deels bekostigd worden.

Schriftelijke overeenkomst

Scholen mogen van ouders een vrijwillige financiële bijdrage vragen voor extra voorzieningen, die niet door de overheid worden gesubsidieerd. De toegankelijkheid van het onderwijs mag niet worden beïnvloed door deze vrijwillige ouderbijdrage.

De vrijwillige ouderbijdrage is verdeeld in twee bedragen: Een bijdrage die verband houdt met het klassenpotsysteem waar o.a. de schoolreisjes, jaarfeesten (op klassenniveau), excursies, attenties en andere extra's, zoals fluiten uit worden betaald. En een bijdrage voor de overige kosten.

OVER ONZE ORGANISATIE

Werkwijze van de school en het team

In onze school leert iedereen: leerling, leerkracht, schoolleiding en onderwijsondersteunend personeel. We vinden de ontwikkeling van kind en medewerker belangrijk. Als wijzelf in ontwikkeling blijven kunnen wij de kinderen enthousiasmeren om te leren. Het is onze missie ruimte te creëren voor het lerende individu in de sociale context van de school.

Het team vindt het bij de ontwikkeling van de leerlingen belangrijk dat de ons omringende wereld verkend wordt, op zo'n manier dat het kind de wereld en zichzelf leert kennen. Dat doet de leerling als individu, met de klas als wezenlijke sociale factor voor een gezonde individuele ontwikkeling.

Verder vinden we het belangrijk de leerlingen in beweging te brengen en te houden. Niet alleen mentaal, maar ook fysiek. Kleuters leren goed in hun actieve spel, een klassieke lessituatie is nog overbodig. En als die klassieke leersituatie aan de orde is, na de kleuterjaren, dan wordt in de beweging vaak de aanleiding gezocht te gaan leren. We willen de leerlingen uitdagen actief te zijn, want leren doe je met hoofd, hart en handen.

Personeel

Op onze school werkt een enthousiast team met een mix zowel van jonge collega's als collega's met meer ervaring.

MAATSCHAPPELIJKE VERSCHIJNSELEN

Onze visie op maatschappelijke verschijnselen

De leerkrachten moeten op de hoogte zijn van hetgeen zich afspeelt in de wereld. Het is de taak van de leerkracht om verantwoorde keuzes te kunnen maken als het gaat om maatschappelijke vragen waarmee de kinderen komen. De vraag die de leerkracht zich ten alle tijden dient te stellen is:

“Past deze problematiek bij de leeftijdsgroep?” En zo ja, is het pedagogisch zinvol om deze problematiek een plaats te geven binnen het onderwijs?.

In de kleuterklassen is er voor maatschappelijke problemen geen aandacht. Kleuters ontdekken eerst hun eigen wereldje. We proberen een wereld voor hen te creëren die goed en veilig is, zodat zij met vertrouwen die wereld in durven en kunnen stappen. Voor de kinderen van klas 1, 2 en 3 houden we de onderwerpen ten aanzien van maatschappelijke problemen dicht bij huis. Wij willen hen niet belasten met grote maatschappelijke problemen en gebeurtenissen.

Als er eventueel acties gevoerd zouden kunnen worden, stellen we onszelf vooraf de volgende vragen: Welke leeftijd past daarbij? Hoe past de actie pedagogisch en praktisch binnen ons vrije schoolonderwijs? Bovendien wordt een voorstel voor een actie eerst in het team besproken en vanuit een gezamenlijk gedragen beslissing uitgedragen. Dit geldt ook wanneer een actie enkel binnen een klas zou worden gevoerd.

Wij doen vanzelfsprekend niet mee aan landelijke acties. Bovendien besteden wij binnen de school geen aandacht aan landelijke sportactiviteiten door er bijv. naar te kijken op tv.

DUURZAAMHEID

Ons schoolgebouw is in 2016/2017 grondig gerenoveerd. Daarbij hebben we in het gebouw gestalte gegeven aan een duurzame vrijeschool en een gelijktijdige integratie van positieve duurzaamheidsbeleving en duurzaamheid denken in het onderwijs. Naast duurzame led verlichting hebben we ook zonnepanelen op het dak.

In de huidige tijd lopen we als mensen steeds duidelijker tegen bepaalde grenzen aan van onze moderne levenswijze. We ontdekken dat we de aarde, die ons moet voeden, geleidelijk aan onomkeerbaar aan het uitputten en opwarmen zijn. Als maatschappij zien we steeds meer in dat een geleidelijke omslag nodig is; dat we nu een transitie naar een duurzame samenwerking met onze planeet in gang moeten gaan zetten. Dit inzicht is er eigenlijk al heel lang binnen het vrijeschool denken. Het vak heemkunde, de samenwerking met de biodynamische landbouw en het gebruik van natuurlijke leermaterialen zijn daar duidelijke voorbeelden van. Het succesvolle boerderijschool project op school is een vrucht van dit inzicht.

We willen vanuit de traditionele waarden van de vrijeschool een verbinding maken naar een gezonde toekomst, voor ons allen en dus voor een gezonde planeet. Daarmee streven we dus een moderne, toekomstbestendige invulling van de antroposofie na.

Het gaat uiteraard niet alleen om de buitenkant, maar zeker zo belangrijk ook om de binnenkant van de school. Ook in het onderwijs krijgt duurzaamheid een vaste plek. Niet alleen in materiële zin, maar ook in de beleving. We vinden het belangrijk dat aan kinderen in een vroeg stadium de vragen rond duurzame ontwikkeling worden gesteld. En dat zij ontdekken dat hun eigen inzichten en keuzes kleine en grote gevolgen kunnen hebben. Duurzaamheidsthema's zullen in het periodeonderwijs aan de orde komen.

Daarbij willen we de positieve boodschap van de mooie uitdaging en het stukje eigen verantwoordelijkheid uitdragen. De school als 6 klasser mooier en beter verlaten dan dat je hem zelf hebt aangetroffen, zien we als een mooie manier om dat streven te benaderen. Een groeiprocés van kleuter- tot en met de 6e klas. Elke fase op het bijpassende niveau.

SOCIALE EN FYSIEKE VEILIGHEID

De school waarborgt de sociale veiligheid van leerlingen en leraren (werknemers). Daartoe is allereerst vastgesteld welke (ernstige) incidenten de school onderscheidt. Dit zijn:

- fysiek geweld
- intimidatie en/of bedreiging met fysiek geweld
- intimidatie en/of bedreiging via sociale media
- pesten, treiteren en/of chantage
- seksueel misbruik
- seksuele intimidatie
- discriminatie of racisme
- vernieling
- diefstal
- heling
- (religieus) extremisme

De school probeert incidenten te voorkomen. Er zijn school- en klassenregels en pleinregels; de regels zijn m.n. gedragsregels: hoe ga je met elkaar om. Deze regels worden ook daadwerkelijk gehanteerd.

De school hanteert een incidentenregistratie waarin alle fysieke incidenten zoals ongelukken op het schoolplein worden genoteerd. Daardoor krijgt de school inzicht in het soort en aantal incidenten en kan er op tijd maatregelen getroffen worden. De school is in het bezit van een pest- en kindermishandelingsprotocol. Zie onze website.

Incidenten worden in eerste instantie afgehandeld door de leraar. Als zaken niet opgelost kunnen worden wordt de directeur betrokken bij de afhandeling. Ook ouders worden betrokken bij de aanpak van incidenten (de school beschikt over een protocol: ouders ontvangen een brief). Tevens wordt in voorkomende gevallen de wijkagent betrokken bij de afhandeling van klachten.

De school beschikt over een klachtenregeling (zie ook website), een klachtencommissie en een (interne en externe) vertrouwenspersoon.

Om te controleren of leerlingen en leraren zich echt sociaal veilig voelen, bevraagt de school leerlingen elk jaar en ouders en leraren 1 x per 4 jaar met betrekking tot het aspect sociale veiligheid. Daarvoor worden de vragenlijsten Sociale Veiligheid (WMK-PO) gebruikt.

ZO DOEN WIJ DE DINGEN

Gewenst gedrag

Wij verwachten dat iedereen bijdraagt aan een goede sfeer in de school. Of het nu een lokaal is, de gang, het plein: we geven elkaar de ruimte om te werken en te spelen. In dat perspectief is het ook belangrijk dat iedereen de school opgeruimd, schoon en mooi houdt. De praktische schoolregels laten zich als volgt samenvatten: In een sfeer van respect wordt geluisterd naar elkaar. We houden ons aan gemaakte afspraken. Materialen worden gebruikt waarvoor zij bedoeld zijn. Kinderen tonen respect voor elkaar, de leerkrachten en het materiaal. Dit uit zich in beleefdheid naar de leerkrachten c.q. alle volwassenen die in de school aanwezig zijn, bijv. handwerkmoeders, conciërge enz. De kinderen spreken iedere medewerker aan met meester of juf. Schelden, schoppen, slaan of elke andere vorm van geweld wordt niet getolereerd.

Zie ons beleid Ontwikkelen Gewenst gedrag en het Veiligheidsplan te vinden op onze website.

Omgangregels voor volwassenen

Wij hebben respect voor elkaar en onze omgeving
Wij hebben een positieve houding naar elkaar
Wij zijn eerlijk naar elkaar
Wij nemen onze verantwoordelijkheid en helpen elkaar
We zorgen ervoor dat iedereen zich veilig kan voelen
Wij houden ons aan de afspraken en regels

Omgangregels voor volwassenen en kinderen

Ik noem je bij je eigen naam.
Ik zorg dat jij je prettig en veilig bij mij voelt.
Ik luister en laat de ander uitspreken.
Ik doe niemand pijn en verdriet.
Ik ben niet brutaal en vloek niet.
Ik sluit niemand buiten.
Ik verzorg het materiaal van mij zelf en van de ander.
Ik help de klas, de school en het plein schoon te houden.
Ik houd mij aan afspraken.

Aanvang van de school

De kleuters starten om 8.30 uur en voor de klassen 1 t/m 6 wordt de bel geluid om 8.25 uur. Ouders verlaten dan het schoolplein zodat de leerkrachten in alle rust de kinderen mee kunnen nemen naar binnen. Ouders gaan niet mee naar binnen (behalve als zij een taak als leesouder of luizenpluizer o.i.d. hebben). Dit om de rust in de school zoveel mogelijk te bewaren en om de kinderen op te voeden tot zelfstandigheid.

Ook na schooltijd is het niet de bedoeling dat ouders in het gebouw komen, bijv. om op hun kind te wachten. De kinderen trekken hun jas zelf aan, pakken zelf hun tas en gaan naar buiten. Daar, op het plein, treffen de kinderen hun ouders aan. Wilt u de leraar even spreken dan kan dit vanaf 15.00 uur.

Het is belangrijk om op tijd te zijn

In de kleuterklassen en in de eerste klas worden kinderen vriendelijk ontvangen onafhankelijk van het wel of niet te laat komen. Als kleuters of eerste klassers vaker te laat komen of als een kleuter herhaaldelijk te laat wordt opgehaald zal de kleuterjuf/eerste klas leerkracht dit bespreken met de ouders.

In de klassen klas 2, 3 en 4 wordt aan het kind zelf gevraagd waarom het te laat is.

In de hoogste klassen (klas 5 en 6) wordt meer zelfverantwoordelijkheid van het kind verwacht. Er wordt het kind duidelijk gemaakt dat het te laat is en de vraag wordt gesteld waarom de leerling te laat is. Het team van de Zonnewende acht de ouders verantwoordelijk voor het te laat komen van hun kind. Als het te laten komen vaak voorkomt neemt de leerkracht contact op met de ouders. De leerkracht maakt in dat geval samen met de ouders een plan om te voorkomen dat het kind in de toekomst te laat blijft komen. De ouders blijven verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan. Wanneer het te laat komen blijft voorkomen ook na het maken van een plan, stelt de leerkracht de directeur op de hoogte. De directeur heeft in dat geval een gesprek met de ouders.

Verzuim en afmelding

Als uw kind ziek is of om andere redenen niet naar school kan komen, dan moet u dit tussen 8.00 uur en 8.30 uur telefonisch melden. Dat kan ook via het antwoordapparaat. Vrije dagen buiten de vastgestelde vakanties moet u minimaal 14 dagen van tevoren aanvragen bij de schoolleiding. Voor een aanvraag kan bij de administratie hiervoor een formulier worden opgehaald.

Voor extra verlof wegens vakantie (maximaal twee weken) moet een daarvoor bestemd formulier worden ingevuld. Dit verlof kan alleen worden aangevraagd als uw werkgever u verplicht buiten de schoolvakanties vakantie te nemen. Uw aanvraag voor extra verlof moet, met een werkgeversverklaring, ten minste één maand vóór uw vakantie worden ingediend. Uw aanvraag wordt zo nodig voorgelegd aan de leerplichtambtenaar van de gemeente Zutphen.

Op de website www.leerplicht.net vindt u de richtlijnen voor het wel/niet mogen verlenen van verlof. De leerplichtambtenaar controleert elk jaar de verlofaanvragen.

Als ouders hun kind(eren) zonder toestemming van school houden is er sprake van ongeoorloofd schoolverzuim. Verzuim van drie achtereenvolgende dagen of verzuim van meer dan 1/8 deel van de lestijd gedurende een periode van vier weken moet altijd gemeld worden bij de leerplichtambtenaar van de gemeente.

Nakijken van oefenwerk

Wanneer ouders oefenboekjes van de kinderen bekijken zullen zij zien dat niet alles nauwkeurig is nagekeken. Het gaat om oefenwerk dat door de kinderen niet teruggelezen wordt.

Staal oefenboeken: Niet alle oefeningen worden door alle kinderen gemaakt (differentiatie).

Rekenrijk: Niet alle oefeningen worden gemaakt. De leraar kiets de oefeningen uit die gedaan moeten worden. Zij slaan bewust oefeningen over omdat ze niet nodig zijn.

De leraar loopt rondjes door de klas en corrigeert ter plekke wat hij nodig vindt.

Kinderen kijken zelf hun werk na. m.b.v. antwoordenboeken. De leraar kijkt vervolgens een aantal willekeurig gekozen schriften na om te zien of de kinderen zelf goed corrigeren. De kinderen weten dus dat hun schrift nagekeken kan worden.

Tussentoetsen van Rekenrijk en Staal worden nauwkeurig nagekeken.

Dictees worden klassikaal nagekeken. Toetsdictees worden individueel en nauwkeurig nagekeken.

Fotograferen

De visie van onze school is dat we in het ‘nu’ ervaren en beleven.

Dit doen we samen en met elkaar. Wij willen de kinderen voorleven dat we in het moment aandacht hebben voor wat er is. Dat we er echt zijn. We verwachten dat ook ouders zich conformeren aan deze visie als zij aanwezig zijn in de klas, op school of tijdens een jaarfeest.

Wie aanwezig is, is vanzelfsprekend deelnemer aan een activiteit of feest. Ook wanneer er sprake is van toeschouwers (ouders) en toneelspelers (kinderen), dan blijft gelden dat we als volwassenen een rol hebben te vervullen als toeschouwer. Een actief en aandachtig kijkende rol.

Vanuit deze visie hebben wij het volgende beleid opgesteld:

Er wordt tijdens activiteiten of jaarfeesten alleen gefotografeerd door 1 ouder per klas. Deze ouder heeft vooraf contact gehad met de leerkracht en afgestemd wat er gefotografeerd wordt en hoe de foto's later beschikbaar zullen zijn voor andere ouders. De foto-ouder zorgt ervoor dat alle kinderen minimaal 1 keer duidelijk in beeld zijn. Andere ouders fotograferen niet, ook niet met een mobiele telefoon.

Dit beleid is erop gericht dat we onze feesten echt kunnen vieren zonder dat het kind de ouders ervaart als “pers”. Hierdoor wordt het gedrag van kinderen mogelijk nadelig beïnvloed en heeft de ouder niet de handen vrij om zich uit een te zetten met wat er om hem/haar heen gebeurt.

Laten we in deze tijd waarin wij allemaal onze handen vol hebben aan onze telefoon, even “vrij” nemen en de telefoon dus weglaten tijdens schoolaangelegenheden. We geven onze kinderen op die manier mee dat het hier en nu ook de moeite waard is!

Trakteren

Wanneer kinderen op school trakteren willen wij graag een zo gezond mogelijke traktatie zien. Gezonde traktaties bevatten niet veel/geen suiker en/of kleurstoffen. Graag de traktaties niet te groot maken, zodat er ook nog gegeten kan worden.

Luizen

In de klassen worden de kinderen door ouders in ieder geval na een vakantie gecontroleerd op luizen.

Alle afspraken over luizen controleren en wat te doen als er luizen gevonden zijn staat op de website van onze school.

Rookbeleid

In de school en op het terrein rond de school is het verboden te roken. Wij zijn een rookvrije school.

Calamiteiten

Mocht de school ontruimd worden en de calamiteit van langere duur blijken, worden ouders gewaarschuwd en gevraagd om hun kind zo snel mogelijk op te halen. Wij verzamelen ons dan in het gebouw De Polbeek Woonzorgcentrum aan de Van Dorenborchstraat 1 Zutphen.

Kinderen brengen/halen

Om de veiligheid te vergroten en de buurt te ontlasten worden ouders verzocht te parkeren op de parkeerplaatsen bij de COOP (Weg van Laren), aan de Drinenstraat, Wijnhofstraat of aan de Marijkelaan. De loopafstand vanaf de parkeerplaatsen naar school bedraagt ongeveer 5 minuten. De twee parkeerplekken voor de school zijn invalide parkeerplekken. Bedoeld voor automobilisten die in het bezit zijn van een officiële invalidenkaart.

Graag ook 's avonds gebruik maken van de aangewezen parkeerplaatsen. De buurtbewoners willen graag de auto bij hun eigen huis parkeren.

Honden in en om de school

We willen u verzoeken honden niet mee naar binnen te nemen of op het plein te laten. Veel kinderen vinden honden leuk, maar er zijn ook een aantal kinderen die een hond eng vinden. Ook bij het vieren van jaarfeesten zijn honden niet welkom.

VERVANGING BIJ ZIEKTE VAN LEERKRACHTEN

In geval van ziekte van een groepsleerkracht proberen wij op de volgende manier vervanging te organiseren (in de onderstaande volgorde)

- Als de zieke leerkracht een duobaan vervult, zal de duo-partner worden gevraagd in te vallen;
- Overige parttimers werkzaam aan de school worden gevraagd in te vallen.
- Aan de hand van de invallijst van stichting PON wordt een invaller gezocht;
- De groep wordt over de andere groepen verdeeld;
- De leerlingen worden – na bericht – naar huis gezonden; indien dit niet mogelijk blijkt zorgt de school voor opvang van deze leerlingen.
- Bij langdurige situaties zullen wisselende groepen thuis dienen te blijven.

SCHORSING EN VERWIJDERING

Zie website www.vrijeschooldezonnnewende.nl

KLACHTENBELEID

Zie website

BESTUUR/STICHTING

Zie website en jaarboekje.

AANNAMEBELEID

Zie website onder kopje Aanmelden

COLOFON

Redactie
Ceciel Wolfkamp

Opmaak
Jan Peerik

Foto's
Nike Martens

© 2019, Vrije School De Zonnewende

uitgebreide schoolgids
'19-'23
VRIJE SCHOOL
De Zonnewende

